

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

İnsan Hakları Derneği (İHD) Dersim Şubesi yöneticisi ve uzun yıllardır insan hakları alanında faaliyet yürüten Yaprak Kurban hakkında yürütülen soruşturma ve tutukluluk sürecinde yaşandığı ileri sürülen hak ihlalleri, hukuk devleti ilkesi, adil yargılanma hakkı, kötü muamele yasağı ve sağlık hakkı bakımından ciddi kamuoyu kaygılarına neden olmaktadır.

Yaprak Kurban, 17 Nisan 2026 tarihinde İstanbul merkezli bir soruşturma kapsamında Dersim'de gözaltına alınmış, 20 Nisan 2026 tarihinde çıkarıldığı Sulh Ceza Hâkimliği tarafından tutuklanarak Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na gönderilmiştir.

Yaprak Kurban, gözaltına alındıktan sonra Dersim'den İstanbul'a yaklaşık 18 saat süren yolculuk boyunca kelepçeli şekilde tutulduğunu, bu süreçte su ve battaniye gibi en temel insani ihtiyaçlarının karşılanmadığını ifade etmektedir. Ayrıca sağlık kontrolü amacıyla götürüldüğü hastanede, Birleşmiş Milletler İstanbul Protokolü'nde öngörülen işkence ve kötü muamelelerin etkili biçimde belgelenmesine ilişkin güvencelere aykırı şekilde muayene edildiğini belirtmektedir. Bu iddiaların doğru olması hâlinde, Anayasa'nın kişi dokunulmazlığına ilişkin hükümleri ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin işkence ve kötü muamele yasağını düzenleyen 3'üncü maddesi bakımından ciddi ihlal iddiaları ortaya çıkmaktadır.

Öte yandan, romatizmal hastalıkları bulunan Yaprak Kurban'ın düzenli kullanması gereken ilaçlarına zamanında erişemediği, bu nedenle günlerce yataktan kalkamayacak derecede sağlık sorunları yaşadığı belirtilmektedir. 14 Temmuz 2026 tarihinde tutukluluk incelemesine çıkarıldığı sırada fenalaşarak revire kaldırıldığı ve burada iğne yapılmak suretiyle müdahale edildiği kamuoyuna yansımıştır. Sağlık hizmetlerine zamanında ve kesintisiz erişimin sağlanmaması, devletin gözetimi altındaki kişilerin yaşam ve sağlık hakkını koruma yönündeki pozitif yükümlülüğüyle bağdaşmamaktadır.

Bunun yanında, Yaprak Kurban'ın bir insan hakları savunucusu olması nedeniyle yürüttüğü hak temelli faaliyetlerin soruşturma süreçleriyle ilişkilendirilmesine yönelik kaygılar da bulunmaktadır. Hakkındaki tutuklama kararının soyut tanık beyanlarına dayandırıldığı yönündeki iddialar ise, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ile tutuklamanın istisnai bir koruma tedbiri olması ilkesinin yeniden tartışılmasına neden olmaktadır.

İnsan hakları savunucularının korunması, demokratik hukuk devletinin temel yükümlülüklerinden biridir. İnsan hakları savunucularının faaliyetleri nedeniyle baskıya uğradığı yönündeki iddiaların etkili biçimde araştırılması ve ceza infaz kurumlarında bulunan herkesin sağlık, onur ve güvenlik içinde yaşamını sürdürebileceği koşulların sağlanması kamu makamlarının sorumluluğundadır.

Bu bağlamda

1- Yaprak Kurban'ın Dersim'den İstanbul'a sevki sırasında yaklaşık 18 saat boyunca kelepçeli tutulduğu, su, battaniye ve benzeri temel ihtiyaçlarının karşılanmadığı yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınıza ulaşmış herhangi bir bilgi, tutanak veya inceleme bulunmakta mıdır? Bu iddialar hakkında idari soruşturma başlatılmış mıdır?

2- Yaprak Kurban'ın gözaltı sürecinde sağlık muayenesinin İstanbul Protokolü'ne uygun şekilde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği denetlenmiş midir? Muayene sırasında kolluk görevlilerinin odada bulunduğu veya muayene gizliliğinin ihlal edildiği yönündeki iddialar araştırılmış mıdır?

3- Yaprak Kurban'ın ceza infaz kurumunda romatizmal hastalığı nedeniyle kullanması gereken ilaçlara zamanında erişemediği, bu nedenle sağlık durumunun ağırlaştığı ve 14 Temmuz 2026 tarihinde fenalaşarak revire kaldırıldığı yönündeki iddialar doğru mudur? Kendisine düzenli tedavi ve uzman hekim kontrolü sağlanmakta mıdır?

4- Yaprak Kurban hakkında verilen tutuklama kararının soyut tanık beyanlarına dayandığı yönündeki kamuoyuna yansıyan iddialar karşısında, tutuklama tedbirinin ölçülülüğü ve zorunluluğu konusunda Bakanlığınızın herhangi bir değerlendirmesi veya istatistiksel çalışması bulunmakta mıdır?

5- Son beş yıl içerisinde insan hakları dernekleri, barolar veya benzeri hak temelli sivil toplum kuruluşlarında faaliyet yürüten kaç kişi tutuklanmıştır? Bunlardan kaç halen tutuklu bulunmaktadır?

6- Ceza infaz kurumlarında bulunan kronik hastalığı olan tutuklu ve hükümlülerin ilaç, tedavi ve sağlık hizmetlerine kesintisiz erişiminin sağlanması, sevk ve nakil süreçlerinde insan onuruna uygun muamelenin güvence altına alınması ve hak ihlali iddialarının önlenmesi amacıyla Bakanlığınız tarafından yeni bir düzenleme veya denetim mekanizması oluşturulması planlanmakta mıdır?